

MARKUS FORSBERG

010-22 34 000

Skötselplan för Segersöns naturreservat

Foton på framsidan. Översta bilden visar en vy över den öppna betesmarken vid Plogarna i norra delen av Segersön, foto Janni Servin. Bilden nere till vänster visar betesdjur i en glänta bland ekar och lindar, foto: Markus Forsberg. Bilden nere till höger visar en äldre tidigare hamlad lind, foto: Markus Forsberg.

BESKRIVNING AV NATURRESERVATET

Översikt

Naturreservatet utgörs av en unik och värdefull ädellövskogsmosaik vid Mälaren. Området omfattas av huvudön Segersön samt de fyra mindre öarna Skåningsholmen, Lötsholmen, Gubben och Hummelsnäs. Dessutom ingår ett antal små holmar och skär samt ett större vattenområde i Norrfjärden och Gisselfjärden.

Friluftslivet i området kan bjuda på bland annat upplevelser av en mosaik av lövskog, öppna ytor och intensiv fågelsång på våren. Det finns också fina utsiktsplatser över sjön Mälaren och tydliga spår av hamlade träd.

Uppgifter om naturtyper, arter och bevarandevärden

Uppskattade arealer av naturtyper*:

- Skogsmark	Ca 105,9 ha, varav ca 100,0 ha produktiv
Ädellövskog	Ca 36,9 ha
Triviallövskog	Ca 24,7 ha
Lövblandad barrskog	Ca 19,4 ha
Tallskog	Ca 11,5 ha
Trivialskog m ädellövinslag	Ca 8,4 ha
Barrblandskog	Ca 4,9 ha
- Öppen våtmark	Ca 5,6 ha
- Övrig öppen mark	Ca 21,1 ha
- Sjö	Ca 646,7 ha
TOTALT	779,3 ha

Natura 2000-naturtyper

- Naturligt näringsrika sjöar (3150)
- Taiga** (9010)
- Nordlig ädellövskog** (9020)
- Trädklädd betesmark (9070)
- Lövsumpskog** (9080)
- Näringsrik ekskog (9160)

Natura 2000-arter

- Håltränsklokrypare

ÅGP-naturmiljöer

- Skyddsvärda träd

ÅGP-arter

- Skalbaggar på gammal lind

Prioriterade bevarandevärden

- *Naturtyper*
 - *Strukturer (landskapselement)*
 - *Växt- och djursamhällen*
 - *Arter*
 - *Friluftsliv*
- Ädellövskog, trädklädd betesmark, öppen betesmark
 - Äldre ädellöv- och barrträd, hamlade lövträd, mulm, hålträd, död ved, gläntor, bryn
 - Lindlevande insekter, vedlevande insekter, svampar, lavar, mossor, hävdgynnade växter, lundväxter
 - Lindfläckbock, lindgrengnagare, hålträdsklokryp, kattfot, oxtungsvamp, ekpricklav
 - Upplevelser av lövskog och fågelsång. Vandring, vyer, fågelskådning och botanisering

* Klasser och arealer enligt NMD (Nationella Marktäckedata)

**Prioriterad naturtyp – bevarandet bedöms ha hög prioritet inom EU

Naturgeografiska förhållanden

Segersön, som är huvudön i reservatet, är en smal och långsträckt Mälare belägen mellan Torsteön och Fogdön i Strängnäs kommun. Den är med sina omkring ca 83 hektar den största ön i Norrfjärdsarkipelagen.

Ön som ligger i en nordvästlig – sydöstlig riktning har en totallängd på 2,3 km och är på det bredaste stället 550 meter. Avståndet till fastlandet på Tosterön är cirka 400 meter. I reservatet ingår ett flertal mindre Mälare av varierande storlek. Längst i norr ligger Hummelns som angränsar till Västmanlands län och till naturreservatet Ängsö. Andra öar är Skåningsholmen, Lötsholmen samt ön Gubben längst i söder. Därutöver finns ett antal mindre öar och skär som kallas Kungsbergsskären, Segersögrundet, Harskallen och Ålgrunden.

Terrängen på öarna är något småkuperad med korta avstånd och tydliga övergångar mellan bergsryggar, sluttningar och de plana lerorna som sträcker sig längs med moränkullarna. Större hållmarker uppträder främst på norra spetsen av huvudön Segersön samt på de norra halvorna av Skåningsholmen, Lötsholmen och Gubben. På både huvudön och Skåningsholmen stupar berget brant mot vattnet och erbjuder fina utsiktsplatser med vyer ut över Norrfjärden.

Regleringen av Mälaren har en stor påverkan på områdets vattenregim.

Historisk och nuvarande markanvändning

Området har historiskt utgjorts av ett välhävdat jordbrukslandskap med trädbärande lövängar, betade hagmarker och en mindre andel uppodlad mark. Fisket har även varit en viktig del för försörjningen av de som varit boende och aktiva inom området.

Inget modernt skogsbruk har bedrivit på ön men spår av ekstubbar finns spritt på ön.

Mitt på huvudön Segersön finns bebyggelse i form av tre stycken fastigheter med fritidshus och tillhörande tomter. På ena fastigheten finns en äldre ladugård, vilken är från den tid då jordbruket var aktivt och betesdjur fanns på ön. Jordbruket lades ner någon gång på 1960-talet och flera av de öppna markerna planterades igen med träd eller växte successivt igen. Efter att betesdjuren försvann från ön har områdets odlingslandskap mer eller mindre lämnats orört.

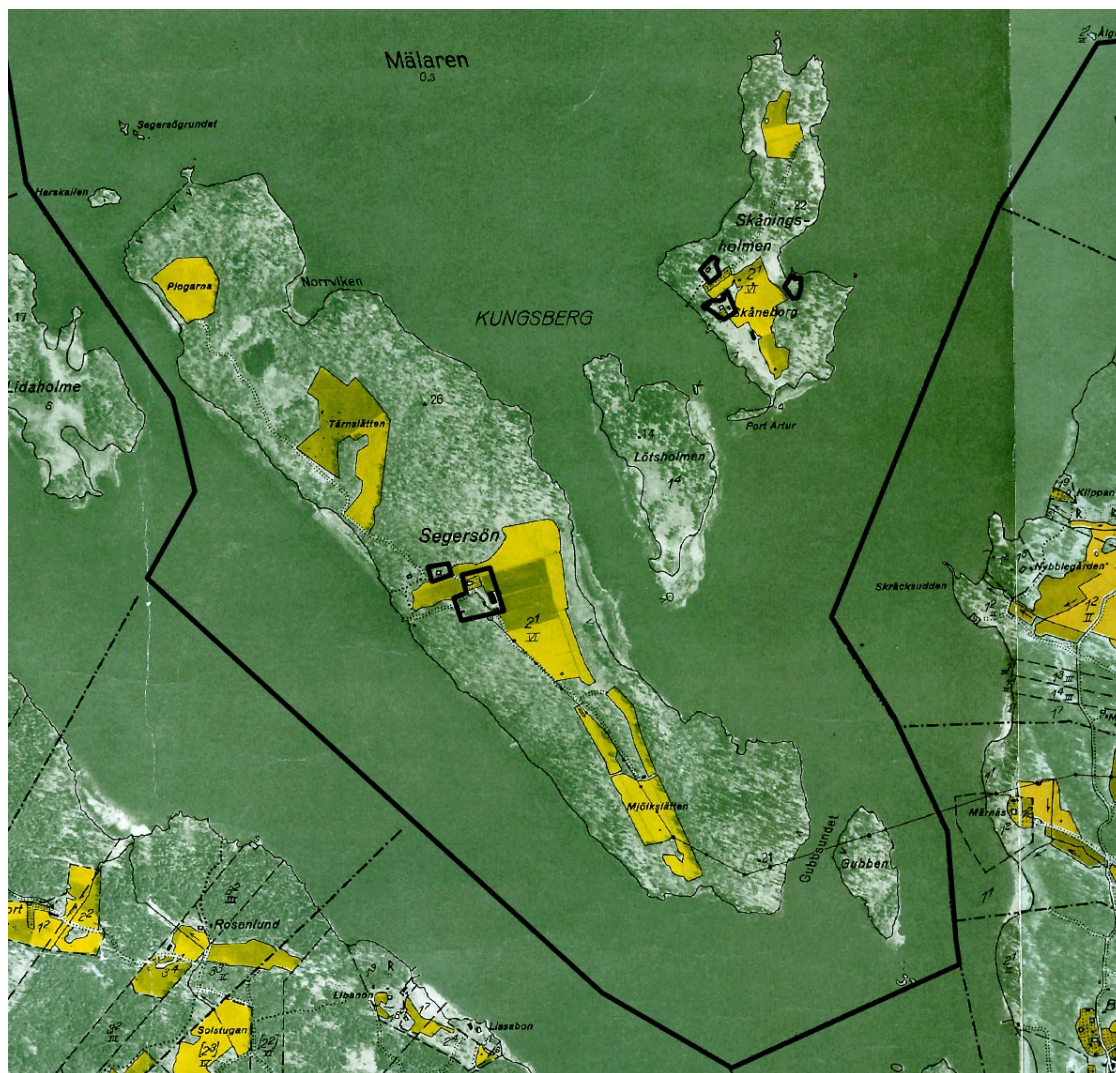
Hösten 2005 genomförde Länsstyrelsen en omfattande restaurering av tidigare öppna marker och olika ädellövmiljöer som blivit kraftigt igenväxta och betesdjur återinfördes till ön igen efter ett uppehåll på ca 40 år. Igenväxningen bestod både av planterad gran och yngre lövträd som vuxit upp i trädkronorna och därmed börjat konkurrera ut ekarna och andra ädellövträd. Igenväxningen bestod även av björk och asp som vuxit upp i brynzonerna och ut på åkrarna. Vid restaureringen nyhamlades ett stort antal yngre lindar och flera dödveddepåer med lövved tillskapades spritt på ön.

Ytterligare en större restaurering av igenväxande betesmarker och ädellövmiljöer har genomförts på huvudön Segersön. Insatsen gjordes under åren 2012-2013 genom ett EU-finansierat naturvårdsprojekt- Mälarens Inre Arkipelag, kallat LIFE-MIA. Även vid denna restaurering skedde nyhamling av yngre lindar. Ett stort antal av de lindar som nyhamlades 2005 återhamlades samtidigt. En stor mängd av den döda lövveden som skapades vid restaureringen lades i nya dödveddepåer eller lades upp på de redan befintliga depåerna. Mindre frihuggningsinsatser genomfördes även på öarna Skåningsholmen och Gubben.

På ön Skåningsholmen ligger Skåneborg, vilket är ett gammalt fiskehemman där det bedrivits både fiske och jordbruk. Spåren av det tidigare jordbruket är synliga i form av en grund från en tidigare ladugård samt mindre åkrar som tidigare varit öppna och nu blivit kraftigt igenväxta. Vid Skåneborg finns även en gammal fruktträdgård med flera intressanta sorter av både äpplen och päron. Slakten Grahn var de sista aktiva brukarna på ön och fanns på ön till 2017.

Figur 1. Häradsekonomska kartan (1897-1901) visar bland annat att större delen av huvudön Segersön var bevuxen av lövträd (små runda ringar) med visst inslag av barrträd (*) samt att huvuddelen av Skåningholmen istället var bevuxen av barrträd med visst inslag av lövträd. På alla de tre öarna Segersön, Lötsholmen och Skåningholmen fanns det åkermark (de gula ytorna) och på Segersön fanns även en större slätteräng (ljusgrön rastrering). De svarta linjerna visar gränsen för naturreseptatet.

Figur 2. Ekonomiska kartan från 1950-talet som visar att de flesta åkermarkerna fortfarande var i bruk, endast åkrarna på Lötsholmen som inte längre brukades. De svarta linjerna visar gränsen för naturreservatet.

Biologiska bevarandevärden

Segersjön domineras av ädellövmiljöer och tidigare nyttjade åkrar. Trädsiktet på öarna är mycket artrikt och de helt dominerande trädslagen är lind och ek. Idag finns det rikligt med både grövre lindar och ekar samt enstaka jätteträd av lind. Andra vanligt förekommande trädslag är alm, ask och asp. Det finns även ett påtagligt inslag av björk, sälg och apel som är väl spridda på ön, främst i kantzoner mot öppen mark.

Segersjön innehåller en rad värdefulla livsmiljöer med strukturer och substrat för sällsynta och hotade arter. Med sin stora areal och variation är området ett av de viktigaste för bevarandet av hotade och ovanliga arter knutna till ädellövmiljöer i Mälarenregionen. Här finns fler än 75 rödlistade arter och drygt 35 skogliga signalarter samt minst 30 arter av örter och gräs som indikerar en kontinuitet av hävd med slåtter eller bete (artlista i bilaga 2.4).

Flertalet av de rödlistade arterna är knutna till gamla och senvuxna ädellövträd i en halvvöppen miljö. Området hyser framförallt en mycket intressant insektsfauna knutna till gamla lindar. Den är unik i ett europeiskt perspektiv då flera av arterna har sina enda förekomster i Mälarenregionen. De tre mest exklusiva arterna är de starkt hotade lindlevande skalbaggar lindgrengnagare, lindfläckbock och lindplattbagge. Den trädklädda betesmarken har naturvärden knutna både till kärlväxtflora och de gamla ädellövträden, vilka är beroende av kontinuerlig skötsel. Med största sannolikhet fungerar Segersön som en av flera större värdekärnor för Mälarenregionens flora och fauna.

Karaktäristiskt för Segersön är alla de tidigare hamlade lindarna, varav några är väldigt grova och 200-300 hundra år gamla. Det är även dessa träd som innehåller de högsta naturvärdena i reservatet i form av sin insektsfauna. Även svamp- och lavfloran är varierande och artrik. Till de mer intressanta och ovanliga arterna hör igelkotttröksvamp, cinnoberspindling, ekpricklav, grå skärelav och rosa lundlav vilka alla är sällsynta i länet. Karaktäristiskt för ön är också att det finns ett stort antal lindar med mistel.

Brynzonerna på Segersön är väl spridda och mycket välutvecklade och artrika. De utgör ett karaktäristiskt inslag i alla övergångszoner mellan åkermark och betade hagmarker eller skogsmiljöer. Brynzonerna består av stora bestånd av slån, hagtorn (två arter), nypon och hassel. Andra trädslag som skogstry, måbär, äppelträd och ung hamlad lind förekommer också. En del av den skyddsvärda insektsfaunan som är knuten till äldre ädellövträd använder brynzonernas rikliga mängd av pollen och nektar under delar av sin livscykel.

Hassel finns spritt på ön med både unga respektive gamla hasselbuketter, framförallt i de centrala delarna på ön. Lundfloran är sparsamt spridd på ön men den är relativt artrik med arter som tandrot, sårläka, vårärt, hässlebrodd och trolldruva förekommer i mindre populationer. Vårfloran däremot är riklig med stora vidsträckta mattor av vitsippor och gulsippebestånd varvat med lungört och vårärt. Stora gläntor tillsammans med utmagrad jord har gjort att området klarat sig från total igenväxning. Kring dessa delar finns öns bäst bevarade torrbacksflora med flera värmekrävande arter som solvända, brudbröd, Adam och Eva och blodnäva.

Även tallen utmärker sig i området, där flera delar uppvisar naturskogskaraktär genom att de inte varit påverkade av moderna skogsbruksmetoder, har en hög medelålder med inslag av enstaka äldre träd samt är rika på olika strukturer. Exempel på naturvärden knutna till de äldre tallarna är bl.a. svamparna tallticka och grovticka. På några av de tallstammar som står solbelyst finns även förekomst av insekten reliktklack. Genom att det finns många äldre och grova tallar i området finns även många potentiella boträd för risbobyggande fåglar.

På skären ute i Mälaren finns det kolonier av måsar, trutar och fisktärnor. I vattnet växer den lite ovanligare vattenväxten bandnate. Runt Segersön lever fisken asp, vilken vandrar i stora delar av Mälaren men vattnen runt Segersön är passage till och från lekområdet i Räckstaån. I området finns även uppväxtmiljöer för dess yngel. I vattnen runt Segersön lever även flodnejonga under dess parasitiska stadie.

Geovetenskapliga/hydrologiska värden

Mälarens gynnsamma lokalklimat med varma somrar och milda höstar skapar goda förutsättningar för en utdragen och lång växtsäsong med få frostnätter under hösten. Detta ger utrymme för flera växter och värmekrävande insekter som annars mest förekommer vid kusten och längre söderut i landet.

Några ändmoräner uppträder både på huvudön och på Skåningsholmen. Berggrunden består av gnejsgranit medan jordarten domineras av sandig moig morän.

Jordarna är relativt tunna. En viss kalkeffekt uppvisas på floran i området vilket kan bero på att Mälardalens leror ofta är rika på kalcium.

Kulturhistoriska värden

Det finns inga registrerade kulturlämningar inom naturreservatet. En äldre grund från en ladugård finns på sydvästra delen av Skåningsholmen, invid hemmanet Skåneborg. Vid Skåneborg finns även en äldre fruktträdgård. På huvudön finns ett flertal äldre hamlade lindar, vilket visar på att hamling varit viktig och förekom på ön för att få vinterfoder åt kreaturen. Dessa kulturhistoriska värden utgör även ett viktigt biologiskt kulturarv.

Värden för friluftsliv

Särskilda upplevelser i området är den mosaik av olika lövskogar, den rikliga förekomsten av olika bärande buskar, öppna ytor, intensiv fågelsång på våren, fina utsiktplatser utöver Mälaren och hamlade ädellövträd. Exempel på aktiviteter som förekommer i området är vandring, båtliv, kanoting, bad och fågelskådning. På huvudön Segersön finns en markerad led som går runt hela ön. På öns nordvästra sida finns även anlagd brygga för besökare. Vid norra spetsen på ön Skåningsholmen finns en av båtfolket sedan länge välbesökt naturlig båtangörningsplats och bra badklippor.

Då reservatet består av öar utan fastlandsförbindelse nås det endast med båt, kanot eller andra vattenfarkoster. Vintertid kan man vid säkert isläge nå reservatet med skidor, skridskor eller till fots. Ingen organiserad turtrafik passerar området. Området är i dagläget måttligt besökt och besöks främst under sommarhalvåret.

Reservatets värden för friluftslivet ska fortsätta utvecklas genom att området görs mer lättillgängligt. Främst genom iordningställande av olika besöksanordningar som underlättar för besökare i form av ex. övernattningsmöjligheter i vindskydd och platsanvisning för tält, i/ur-stigningsmöjlighet med kanot, dass, grillplats och rastbord.

Slitage och störningskänslighet

Det finns en viss risk för störning av häckande fåglar, främst fiskgjuse som häckar i området. Dessa risker bedöms i dagläget som låga. Genom de anläggningar som finns eller planeras att anläggas kan man förvänta sig en viss ökning av mängden besökare. En omvärdering av riskerna för både slitage och störning och behovet av en tydligare kanalisering av besökare kan därför bli aktuellt framöver.

PLAN FÖR OMRÅDETS SKÖTSEL

Övergripande mål

Några övergripande mål med skötseln är att gynna skalbaggar på gammal lind, bevara de gamla och senvuxna träden med håligheter samt skapa förutsättningar för ersättningsträd, skapa död ved, återhamling, nyhamling och vårda brynzonerna. Centralt för att bibehålla och förbättra naturvärdena i området är att markerna hålls öppna genom betesdrift.

Besökaren ska kunna få upplevelser av olika slag och området ska vara lättillgängligt, vilket innebär målklass 2 enligt besöksklassningen 2021 av de naturreservat som förvaltas av Länsstyrelsen.

Skötselområden med bevarandemål och åtgärder

Generella riktlinjer och åtgärder

Åtgärder för arter och naturtyper som omfattas av åtgärdsprogram, fastställda av Naturvårdsverket, ska utföras i enlighet med programmet då det berör området, i den utsträckning det är förenligt med skötselplanen.

På huvudön ingår ädellövskogarna i de stora betesfällorna och gränsen mellan ädellövskog och trädklädd betesmark är inte alltid särskilt tydlig utan de formar, tillsammans med de olika öppna ytorna, en värdefull mosaik av öppna, halvöppna och slutna miljöer.

Inom flera skötselområden på Segersön finns hamlade lövträd, främst lindar. En särskild hamlingsplan ska tas fram som kartlägger var de finns, dess antal och en planering så de kan återhamlas regelbundet.

Prioriteringar av skötsel:

- I första hand prioriteras betesdrift, röjningar, återhamling, tillskapande av död lövved samt frihuggning av ädellövträd på huvudön Segersön.
- Vid restaureringsinsatser prioriteras återinförd betesdrift på Skåningsholmen samt utvecklingen av brynmiljöer på Segersön.
- För friluftslivet prioriteras i första hand utveckling av besökspunkterna.

Reservatet är indelat i elva skötselområden samt en egen del för friluftslivet.

För karta över skötselområden, se bilaga 2.1 och 2.2.

För karta över friluftsliv, se bilaga 2.3.

1. Öppna kulturpräglade marker
 - 1A. Öppen betesmark
 - 1B. Strandäng/fuktäng
 - 1C. Brynzoner
 - 1D. Trädklädd betesmark
 - 1E. Frukträdgård
 - 1F. Tomtmark/Övrig öppen mark
2. Skogsmark
 - 2A. Ädellövskog
 - 2B. Triviallövskog med ädellövinslag
 - 2C. Barrblandskog
3. Vatten och mindre öar
 - 3A. Mälaren
 - 3B. Mindre öar och skär
4. Friluftsliv

1. Öppna kulturpräglade marker

De ingående skötselområdena innefattar de marker som hålls öppna-halvöppna via någon form av hävd eller har sådana strukturer som är tydligt hävdgynnade. Huvuddelen av skötselområdets ytor är belägna på huvudön Segersön, vissa mindre ytor finns även på Skåningsholmen.

Skötselområde 1a: Öppen betesmark (ca 15 ha)

Den öppna betesmarken inom reservatet finns företrädesvis på Segersön. Det finns även två mindre ytor på Skåningsholmen, vilka i dagsläget är kraftigt igenväxta och i stort behov av att restaureras. Alla ytor inom skötselområdet utgörs av tidigare åkermark som varit brukade i olika grad. Efter att åkerbruket upphörde planterades vissa delar igen med träd medan övriga delar sakta fick växa igen och sluta sig. Vid de olika restaureringsinsatserna som skett på senare tid har de ytor som är belägna på huvudön Segersön öppnats upp och åter börjat hävdats genom bete. Det tidigare åkerbruket och den långa perioden av igenväxning speglar sig i att växtligheten på marken framförallt utgörs av en mer trivial flora. Genom beteshävdens naturliga uttransport av näringsämnen minskar på sikt näringsnivåerna i marken, vilket kommer leda till att mer hävdgynnade arter kommer gynnas och kan vandra in och etablera sig. Redan idag kan man se att några sådana arter har spridit in sig från kantzonerna, där de hållit sig kvar under igenväxningsfasen.

På Segersön är de öppna betesmarkerna främst koncentrerade till fyra olika ytor. De benämns från norr till söder för Plogarna, Tärnslätten, Lagårdsgärdet och Mjölkslätten. De skiljer sig åt i både storlek och form, men gemensamt är att skogsbrynen på flera ställen har vandrat ut på de öppna ytorna och bildat värdefulla buskage av olika bärande buskar som slån, hagtorn, hassel, try och nypon. Buskagen

erbjuder rikligt med mat, vindskyddade och solbelysta lägen för insekter och fåglar. Även enskilda träd av yngre-medelålders lind, ek, sälg, apel och hagtorn har etablerat sig under igenväxningsfasen och växer nu som solitära träd. En stor mängd av de yngre solitära lindarna och ekarna har blivit nyhamlade i samband med de olika restaureringarna, vissa har även hunnit blivit återhamlade. Dessa träd kommer utgöra en grund till ersättningsträd för de lindar och ekar som idag hyser de högsta naturvärdena i reservatet.

De två ytorna på Skåningsholmen som tidigare varit öppna har slutit sig kraftigt med igenväxande slån, björk, tall och salix. Vegetationen består till stor del av tjockt och kraftigt gräs. Ytorna är i stort behov av att restaureras för att åter kunna hävdas och få tillbaka sina värden.

Skötselområde 1a: Betesdjur på öppen betesmark norrom den östra bryggan. Foto: Markus Forsberg.

Bevarandemål

Områdena ska vara öppna och starkt präglade av kreatursbete, i första hand av nötkreatur. Det ska finnas ett inslag av hävdgynnade träd, buskar och brynmiljöer. Lämpliga lövträd ska stå öppet och bli framtida solitärträd med sin naturliga form eller vara hamlade. De lövträd som är hamlade sedan tidigare ska skötas genom en regelbunden återhamling enligt en särskild hamlingsplan. Förekomst av träd och buskar som kan bedömas som igenväxningsvegetation är liten. Den trivialare floran som växer på dessa tidigare kultiverade betesmarker ska minska på sikt genom beteshävdens naturliga uttransport av näringsämnen och genom att hävdgynnade arter därmed gynnas och kan vandra in och etablera sig.

De tidigare öppna ytorna och de trädklädda betesmarkerna på Skåningsholmen ska restaureras och öppnas upp genom att träd, buskar och markvegetation som är av igenväxningskaraktär avlägsnas. Hävden av ytorna ska sedan återinföras. I första

hand genom att betesdrift återinförs på ön och i andra hand genom återkommande röjningar och putsningar.

Skötselåtgärder

Årligt bete med i huvudsak nötkreatur. Mindre delar kan betas med häst, får eller getter. Önskad betesperiod är från början av maj till slutet av oktober.

Betesplanering samt anpassning av fällindelning vid behov, för att styra och variera betetrycket.

Betesputsning och tuvfräsning genomförs vid behov. Årlig röjning av igenväxningsvegetation genomförs där behov finns.

Framtagande av en hamlingsplan.

Regelbunden återhamling enligt hamlingsplanen.

Nyhamling enligt hamlingsplanen eller efter behov.

Restaurering av ytorna på Skåningsholmen.

Ordna förutsättningarna för betesdrift på Skåningsholmen genom stängsling och anläggning av en djurkaj alternativt kombinerad djurkaj/besökskaj.

Skötselområde 1b: Strandäng/fuktäng (ca 3 ha)

Skötselområdet utgörs av två olika strandängar som båda ligger på huvudön och som uppvisar rester av en tidigare ängsflora. Den ena strandängen ligger uppe i nordvästra delen i anslutning till den större öppna betesmarken vid Plogarna. Det är en smal remsa mellan strandkanten och den öppna betesmarken. Den andra strandängen ligger öster om fritidsbebyggelsen och är lite större till sin yta. På den större ytan i öster häckar strandängsfåglar som tofsvipa, rödbena och ängsfiolärka.

Båda strandängarna har restaurerats i olika omgångar genom att alträd först huggits bort och uppkommen alsly hållits efter.

Skötselområde 1b: Vy över den större strandängen öster om fritidsbebyggelsen. Foto: Markus Forsberg.

Bevarandemål

Strandängarna ska vara helt öppna, hävdas årligen genom nötkreatursbete och större delarna är så väl avbetade vid betessäsongens slut att ingen skadlig förnaansamling sker. De ska vara präglade av en lång hävdkontinuitet och hävdtrycket ska vara tillräckligt för att främja en hög artrikedom av hävdgynnade arter inom flera artgrupper, t.ex. kärlväxter, insekter och fåglar. Träd och buskar samt igenväxningsvegetation förekommer endast i försumbar mängd.

Hävdgynnade fågelarter knutna till strandängar, som ängspiplärka, rödbena och tofsvipa har goda förutsättningar för att häcka i området.

Skötselåtgärder

Årligt bete med i huvudsak nötkreatur. Önskad betesperiod är från början av maj till slutet av oktober.

Betesplanering samt anpassning av fällindelning vid behov.

Betesputsning och tuvfräsning genomförs vid behov. Vissa mindre ytor med orörd vegetation kan lämnas till förmån för markhäckande fåglar.

Årlig röjning av igenväxningsvegetation genomförs där behov finns.

Skötselområde 1c: Brynzoner (ca 4 ha)*Beskrivning*

Brynzonerna utgör en mycket viktig livsmiljö för många djur och växter genom att de erbjuder riklig mat i form av pollen, nektar och bär samt vindskyddade och solbelysta lägen. Brynen är även effektiva skydd mot predatorer samt fungerar också som spridningsvägar för djur och växter. En typisk art i brynzonerna är törnskatan som sitter och spanar efter insekter.

Skötselområdet utgörs av ett antal delområden spridda på huvudön. Generellt utgörs de av övergångszonen mellan fd åkermark och betade hagmarker eller skogsmiljöer. Brynzonerna är i flera områden välutvecklade med stora bestånd av slån, hagtorn, nypon och hassel. Andra trädslag som skogstry, måbär, apel och lind förekommer också. På flera ställen är buskarna något förvuxna p.g.a. avsaknaden av betesdjur under en längre tid.

Skötselområde 1c: Ett bryn med bärande träd och buskar i kanten mellan öppen mark och skog. Foto: Markus Forsberg.

Bevarandemål

I övergången mellan öppen mark och den trädklädda betesmarken ska brynmiljöerna förstärkas för att få en successiv övergångszon mellan ägoslagen genom förekomst av bärande träd och buskar. Brynzonerna utgör en mycket viktig livsmiljö för många djur och växter och ska erbjuda solbelysta och vindskyddade miljöer rik på mat och skydd. Brynzonerna ska tydligt avgränsas från sådana buskar som är av igenväxningskaraktär.

Skötselåtgärder

För att underlätta etableringen av brynzoner gynnas bärande träd och buskar som ska utgöra själva brynmiljöerna. Även tillfälliga hägnader av blivande brynzoner inkl plantering av buskar kan bli aktuellt. Hålla efter buskar som sprider ut sig från önskvärda bryn genom regelbunden röjning och betesputsning.

Skötselområde 1d: Trädklädd betesmark (ca 41 ha)

Beskrivning

Trädklädd betesmark är skogsbestånd som generellt har ett glesare trädskikt med stort inslag av gläntor samt en flora med både hävdgynnade arter och sådana arter som trivs i halvöppna ljusförhållanden.

De trädklädda betesmarkerna finns huvudsakligen på huvudön Segersön och är uppdelad i två säriliggande partier, ett i söder och ett i norr. En mindre del finns även centralt på Skåningsholmen, denna är kraftigt igenväxt och i behov av restaurering.

De mest karaktäristiska delarna av skötselområdet består av en stor mängd av måttligt vidkroniga och medelålders ekar och lindar som är i åldersspannet 80-150 år. I området finns ett flertal äldre lindar som är mellan 200-300 år men endast ett fåtal ekar som är äldre än 200 år. Vissa delar av skötselområdet uppvisar

ekhagmarkskaraktär med stora gläntor och något glesare trädsikt. Saknas gör dock de riktigt gamla vidkroniga jätteekarna, som annars är vanliga i det sörmländska landskapet. Bitvis finns ett buskskikt som främst utgörs av hassel, skogstry, hagtorn och olvon.

De högsta naturvärdena i reservatet finns knutet till de äldsta lindarna, vilka tidigare varit hamlade. Dessa lindar finns främst utspridda inom detta skötselområdet och inom skötselområde 2A samt till viss del även som solitärträd inom skötselområdena 1A och 1C. Framförallt är det insektsfaunan som lever på solexponerad grov bark, döda grenar och stamdelar av gamla lindar som är den mest värdefulla. För bevarandet är det därför viktigt att de äldsta lindarna får åldras så länge som möjligt och fortsätta att vara solexponerade. Angelägna åtgärder är därför återkommande frihuggningar, kronreducering samt att begränsa mistlarnas negativa påverkan på trädens livslängd. Flera av arterna är dessutom beroende av svampen linddyna, vilken växer på nyligen död ved av lind som är av lite grövre dimensioner. Den rikliga mängden av både yngre och medelålders lindar gör att förutsättningarna är tämligen goda för att insektsfaunan även på längre sikt kan finnas kvar i reservatet. För att överbrygga eventuella åldersglapp i tillgången på lämpligt yngelsubstrat kan tillskapande av död ved av lind bli en viktig faktor. Även den nyhamling och återhamling som skett på en stor mängd yngre lindar kommer skynda på processen och förkorta tidslappet för lämpliga yngelsubstrat att bildas.

Liknande förhållanden gäller även för eken, där naturvärden knutna till ek har börjat utvecklas med arter som ekpricklav, korallticka, ekticka, oxtungsvamp och blekticka. Genom att låta ekarna få åldras och stå fritt och så stammarna blir solbelysta, kommer naturvärdena knutna till ek att utvecklas och bli väldigt höga inom en snar framtid. När mängden död ekved ökar samt när de åldrande ekar börjar utveckla mer mulm så kommer värdena att öka ytterligare. Olika arter inom organismgrupper som insekter, lavar och svampar kommer särskilt att gynnas.

Efter de restaureringar som genomförts förekommer det bitvis rikligt med död ved av både ek och lind, men även asp, björk och lönn. Den döda veden utgörs främst av grenar och stammar och är placerad i s.k. dödvedsdepåer i både soliga och skuggiga lägen. Den döda veden behöver kontinuerligt fyllas på.

Skötselområde 1d: En av Segersöns framhuggna ekbackar. Rikligt med medelålders ekar samt en äldre dödveddepå. Foto: Markus Forsberg.

På sydvästra delen av huvudön finns ett område med olikåldrig tallskog med inslag av äldre ekar på bergbunden mager mark. Här finns några av de äldsta tallarna på ön, med ålder upp mot 150 år. Buskskiktet är välutvecklat med arter som slån, hagtorn och nypon. Stora gläntor tillsammans med utmagrad jord har gjort att denna del klarat sig från total igenväxning genom de årtionden när hävden saknats. Följdaktligen återfinns även öns bäst bevarade torrbacksflora med flera hävdgynnade och värmekrävande arter som solvända, brudbröd, Adam och Eva, blodnäva och backsmörblomma i denna miljön.

Bevarandemål

De trädklädda betesmarkerna ska vara starkt präglade av kreatursbete och ha ett halvglest-glest trädskikt med en kontinuitet av äldre träd, främst lind, ek, asp och tall. Skyddsvärda träd och dess potentiella efterträdare hålls fria från igenväxande buskar och träd som växer upp i kronan eller skuggar stammarna genom att inslaget av igenväxande träd är lågt. Lämpliga lövträd ska stå öppet och bli framtida solitärträd med sin naturliga form eller genom att vara hamlade. De lövträd som är hamlade sedan tidigare ska skötas genom en regelbunden återhamling samt även ett visst tillskott med träd som nyhamlas. Föryngringen av lövträd främjas så att kontinuiteten av äldre träd kommer finnas i ett längre tidsperspektiv. Särskilt ska kontinuiteten av gamla lindar främjas. Kraftiga mistelangrepp som riskerar att förkorta livslängden på skyddsvärda träd samt gamla lindar kan behöva reduceras. Förutsättningarna för en artrik kryptogamflora och insekts- och fågelfauna är goda genom en stor variation av olika strukturer, såsom gamla träd, hålträd, träd med mulmbildning, stående och liggande död ved (företredelsevis löv) i olika nedbrytningsstadier, av olika dimensioner och i olika grader av solexponering. Bottenskiktet är tunt och påverkat av tramp från betesdjurens klövar och fält- och buskskiktet uppvisar karaktärer av betespåverkan och stora delar har även en flora och fauna som delvis är hävdgynnad.

Skötselåtgärder

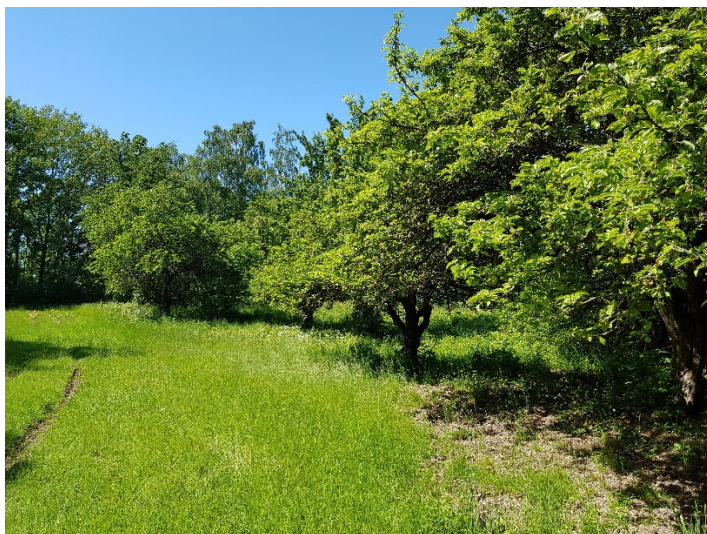
Årligt bete med i huvudsak nötkreatur. Mindre delar kan betas med häst, får eller getter. Önskad betesperiod är från början av maj till slutet av oktober.
Stängsling och regelbundet stängselunderhåll.
Betesplanering samt anpassning av fällindelning vid behov.
Återkommande röjning av igenväxningsvegetation. Viss del sparas för att trygga föryngring av lövträd och bärande buskar.
Återkommande plockhuggning i trädskiktet.
Gallra fram huvudstammar av lind i täta lindbestånd.
Frihuggning av skyddsvärda träd och gamla lindar samt dess ersättare.
Kronreducering och/eller borttagning av stora mistelangrepp på skyddsvärda träd och gamla lindar.
Framtagande av en hamlingsplan.
Regelbunden återhamling enligt hamlingsplanen.
Nyhamling enligt hamlingsplanen eller efter behov.
Veteranisering och nyplantering av ädellövträd kan bli aktuellt för överbrygning av ev. åldersglapp.
Död ved av olika slag tillskapas vid behov samt i samband med olika restaureringsinsatser. Den döda veden placeras ut i dödveddepåer på lämpliga platser och i olika solexponerade miljöer, från öppna solbelysta platser till helt skuggiga. De ska även innehålla olika lämpliga yngelsubstrat för lindlevande skalbaggar.
Restaurering av ytor på Skåningsholmen som tidigare varit trädklädda betesmarker.
Ordna förutsättningarna för betesdrift på Skåningsholmen genom stängsling och anläggning av en djurkaj alternativt kombinerad djurkaj/besökskaj.

Skötselområde 1e: Frukträdgård (ca 1 ha)

På Skåningsholmen, i anslutning till det gamla hemmanet Skåneborg, finns en äldre frukträdgård. Trädgården har en viktig kulturhistorisk betydelse kopplat till platsen och visar hur den har nyttjats. Dessutom erbjuder de grova gamla stammarna som spruckit och bildat håligheter intressanta livsmiljöer för olika arter. De knotiga stammarna står kvar i sina planterade rader och ger en speciell atmosfär till platsen.

De äppelsorter som finns är oranie, grågylling, calville av okänd form samt en okänd äppelsort med gulaktiga äpplen. Det finns även två olika sorters päron- gråpäron och någon form av bergamotte.

Frukträden har inte blivit beskurna på en lång tid och är i stort behov av restaurering. För att bilda sig en uppfattning av trädens nuvarande skick och framtida åtgärdsbehov togs det under 2022 fram en trädvårdsplan och resultatet finns i rapporten "Trädvårdsplan och inventering på Segersön". Varje träd har blivit numrerat, blivit bedömt och har fått ett förslag på åtgärd.

Skötselområde 2: Frukträdgården på Skåningsholmen. Foto: Markus Forsberg.

Bevarandemål

Bevara frukträdgårdens karaktär som en del av öns kulturhistoria och för att bevara de viktiga livsmiljöerna som frukträden erbjuder för olika arter. De olika sorterna av äpplen och päron som finns inom frukträdgården ska bibehållas och vid behov föryngras. Varje träd ska restaureringsbeskäras i enlighet med framtagna trädvårdsplan och därefter ska en kontinuerlig och återkommande beskärning ske. Marken inom frukträdgården ska hållas öppen och vara fri från igenväxningsvegetation.

Skötselåtgärder

Genomföra en restaureringsinsats per träd i enlighet med framtagna trädvårdsplan.
Återkommande beskärning.
Återplantering/förnygring/ympning av respektive sort.
Årlig klippning av tillhörande markyta.
Vid behov röjning av igenväxningsvegetation.

Skötselområde 1f: Övrig öppen mark (ca 2 ha)

Beskrivning

Övrig öppen mark finns endast på huvudön Segersön och består av två olika kategorier. Den ena är sådan mark som är upplåten genom partiell nyttjanderätt åt ägarna till fritidsbebyggelsen. Rättigheten innebär att de får hålla vissa ytor kring bebyggelsen öppna genom gräsklippning och röjning av igenväxningsvegetation. I övrigt är ytorna allemansrättsligt tillgängliga. Vid nyttjanderätternas upphörande inkluderas ytorna inom skötselområde 1a.

Den andra kategorien utgörs av de ytor som tillhör gemensamhetsanläggningen Kungsberg Ga:1. Ytorna sköts och hålls öppna av gemensamhetsanläggningen. De

består av öppen mark i anslutning till den östra bryggan samt körvägen upp till bebyggelsen. Ytorna är allemansrättsligt tillgängliga.

Bevarandemål

Områdena hålls öppna genom gräsklippning och röjning av igenväxningsvegetation enligt gällande rättigheter.

Skötselåtgärder

Årlig gräsklippning samt röjning vid behov (utförs av gemensamhetsanläggningen och ingår inte i reservatetsförvaltning).

2. Skogsmark

De ingående skötselområdena innefattar olika typer av skogsmark som har ett mer slutet trädskikt. På bördig mark dominerar olika typer av lövskog medan tallskog dominerar på den mark som är mer bergbunden. Skötselområdets ytor finns belägna på alla de öar som är trädbevuxna. På huvudön är skogsmarken tydligt betespåverkad och på Skåningsholmen och Hummelnäs finns spår kvar av tidigare betesepoker. Övriga öar har börjat utveckla vissa naturskogskaraktärer. Både bävern och granbarkborren är aktiva i området och bitvis finns rikligt med bäverfälld död lövved och granbarkborredödade granar.

Skötselområde 2a: Ädellövskog (ca 18 ha)

Beskrivning

Ädellövskogarna är främst koncentrerade till huvudön, där de finns som spridda bestånd längst med hela ön. Ett mindre bestånd finns även på den södra halvan av ön Gubben. Bestånden med ädellövskog domineras främst av ek och lind, men har oftast ett visst inslag av både ask, alm och lönn. En betydande mängd av de äldre askarna och almarna har dött pga askskottsjukan respektive almsjukan. Till ädellövskogen räknas även ett bestånd med en äldre, välutvecklad hassellund med grova hasselbuketter på nordvästra delen av huvudön.

De olika ädellövskogarna varierar i sina karaktärer, men generellt har de ett inslag av äldre ädellövträd som står i ett mer eller mindre slutet trädskikt med framförallt medelålders ekar eller lindar, men även en del lönn, ask, alm, asp och björk. De äldsta träden är vidkroniga och 200-300 år, vissa uppvisar även tydliga hamlingspåsar. Ädellövskogen har ett slutet trädskikt, men med ett varierat inslag av luckor och en flora och fauna som trivs i slutna-halvslutna miljöer. En dynamik med gläntor och tätare bestånd är därför viktiga även i ädellövskogen.

I de gamla ekarna och lindarna finns håligheter med rötad ved (sk. mulm), i vilken en stor mångfald av insekter lever, vilket beskrivs närmare under skötselområde 1D.

Död ved uppträder allmänt, främst som klenare lågor och torrträd. Efter de restaureringar som genomförts förekommer det rikligt med tillskapad död ved av både ek och lind men också av asp, björk och lönn. Den döda veden är placerad i s.k. dödvedsdepåer i både soliga och skuggiga lägen. Även de senare angreppen av både askskottsjuka och almsjuka har bidragit till att öka mängden död lövved, dock på bekostnad av kontinuiteten av äldre ask och alm.

Bitvis finns ett buskskikt som främst utgörs av hassel, skogstry, hagtorn och olvon. Fältskiktet är sparsamt pga det täta krontaket, men i mindre populationer förekommer lundväxter som sårläka, hässlebrodd och trolldruva. Vårfloran innan löven hunnit spricka upp är däremot magnifik med stora vidsträckta mattor av vitsippor och gulsippor varvat med lungört och vårärt. Tandroten svarade på restaureringen med en explosionsartad ökning i antal plantor tillsammans med buskviol och stor blåklocka.

Skötselområde 2a: Äldre lind med hamlingsspår som står i ädellövskog. Foto: Markus Forsberg.

Bevarandemål

Ädellövskogarna ska ha ett slutet trädskikt med en dynamik av gläntor och en kontinuitet av äldre träd, främst lind och ek. De ädellövskogarna som finns på huvudön ska vara präglade av de processer som betesdjuren ger upphov till i betade ädellövskogar. Skyddsvärda träd och gamla lindar samt dess potentiella efterträdare hålls fria från igenväxande buskar och träd. De lövträd som är hamlade sedan tidigare ska skötas genom en regelbunden återhamling samt vid behov även en viss nyhamling. Förutsättningarna för en artrik kryptogamflora och insekts- och fågelfauna är goda genom en stor variation av olika strukturer, såsom gamla träd, hålträd, träd med mulmbildning, stående och liggande död ved (företrädelsevis löv) i olika nedbrytningsstadier och i olika grader av solexponering. Fältskiktet uppvisar i huvudsak en lundartad karaktär, men det finns också områden med hävdgynnad flora, framförallt på huvudön.

Skötselåtgärder

Frihuggning av skyddsvärda träd och gamla lindar samt deras ersättare.

Plockhuggning i trädskiktet vid behov.

Årligt bete på huvudön med i första hand nötkreatur, normalt från början av maj till slutet av oktober. Mindre delar kan betas med hästar och/eller får.

Stängsling och regelbundet stängselunderhåll.

Betesplanering samt anpassning av fällindelning vid behov.

Återkommande röjning av igenväxningsvegetation. Viss del sparas för att trygga förnyring av lövträd och bärande buskar.

Framtagande av en hamlingsplan.

Regelbunden återhamling enligt hamlingsplanen.

Nyhamling enligt hamlingsplanen eller efter behov.

Kronreducering och/eller borttagning av stora mistelangrepp på skyddsvärda träd och gamla lindar.

Gallra fram huvudstammar av lind i täta lindbestånd.

Frihuggning av skyddsvärda träd och gamla lindar.

Veteranisering och nyplantering av ädellövträd kan bli aktuellt för överbryggning av ev. åldersglapp.

Död ved av olika slag tillskapas vid behov och i samband med olika restaureringsinsatser. Den döda veden placeras ut i dödveddepåer på lämpliga platser och i olika solexponerade miljöer, från öppna solbelysta platser till helt skuggiga.

Skötselområde 2b: Triviallövskog med ädellövinslag (ca 16 ha)

Ytor för skötselområdet finns på flertalet av de ingående öarna. Företrädesvis är de koncentrerade till tidigare hävdade marker som varit uppodlade eller hållits öppna med betande djur. Genom att igenväxningen gått långt har istället en lövskog vuxit upp och som börjat åldras. Oftast är det triviala lövträd (björk, asp och al) som dominerar trädskiktet men med ett tydligt inslag av ädellövträd som ask, alm, lönn och ek. Dessa skogar har hunnit utveckla lövnaturvärden med äldre träd och som är rika på strukturer i form av hålträd, död stående och liggande ved i olika nedbrytningsstadier.

Bävern har bitvis fällt stora mängder asp och annat triviallöv utmed många av öarnas strandkanter, vilket skapat mycket död lövved.

Bevarandemål

Skogen ska ha ett trädskikt som domineras av lövträd, med en varierad åldersstruktur och ha ett stort inslag av äldre lövträd. Död lövved förekommer rikligt i olika nedbrytningsstadier och dimensioner, både som lågor, högstubbar och torrträd. Inslaget av inväxande gran är lågt.

Skötselåtgärder

För att skapa en ljusare och luckigare skog kan vissa lövträd fällas eller ringbarkas. Frihuggning av skyddsvärda träd eller dess efterträdare, huvudsakligen ek, lind, tall och asp.

Röjning av yngre granar vid behov.

Skötselområde 2c: Barrblandskog (ca 28 ha)*Beskrivning*

Områden med barrblandskog finns på de flesta av de ingående öarna och ligger främst belägna kring bergsryggar och höjdparter där jordtäcket blir tunnare och moränen tar över från de bördiga lerorna. Det dominerande trädslaget utgörs av tall med inslag av kargt växande ek, lind och asp. De äldsta tallarna är mellan 200-300 år. Kring vissa sluttningar växer även en del gran. Efter torrsommaren 2018 tog granbarkborren död på majoriteten av alla äldre och medelålders granar.

Barrblandskogarna på huvudön hävdas genom bete och hålls öppna, vilket gynnar insekter som trivs i varma solexponerade miljöer, såsom reliktsbock.

Bevarandemål

Inom stora delar av barrblandskogen ska i huvudsak naturliga processer råda, där åldrande och avdöende av träd leder till att död ved finns i olika grovlekar och nedbrytningsgrader och att skogen är olikåldrig och har en luckighet. Död ved förekommer rikligt i olika nedbrytningsstadier och dimensioner, både som lågor, högstubbar och torrträd vilket gynnar en artrik kryptogamflora, insekts- och fågelfauna. De barrblandskogar som finns på Segersön ska ha en påverkan av kreatursbete och präglas av de processer som betesdjuren ger upphov till i betade skogar.

Skötselåtgärder

I huvudsak ska de blandskogsdominerade delarna utvecklas genom att naturliga processer får verka.

För att skapa en ljusare och luckigare skog samt solbelysta tallstammar inom de talldominerade delarna kan vissa barrträd fällas eller ringbarkas. Även viss plockhuggning samt frihuggning av tallar och andra skyddsvärda träd eller dess efterträdare.

Årligt bete på Segersön med i första hand nötkreatur, normalt från början av maj till slutet av oktober. Mindre delar kan betas med hästar och/eller får.

Stängsling och regelbundet stängselunderhåll.

Betesplanering samt anpassning av fällindelning vid behov.

Röjning av yngre granar vid behov.

3. Vatten och mindre öar och skär

De ingående skötselområdena utgör reservatets största skötselområden och innefattar det vatten och de vassområden som tillhör Mälaren samt ett antal mindre öar och skär.

Skötselområde 3a: Mälaren (ca 647 ha)

Beskrivning

Vattnet i området är en del av Norrfjärden som övergår i Gisselfjärden. Stora delar av området utgörs av öppna och djupa fjärdar med djup ner till 33 meter. I de södra delarna runt och mellan de större öarna Segersön, Lötsholmen och Skåningsholmen finns det flera grundområden på 1-4 meter med lerbottnar och ett rikt växtliv. Bland annat finns det förekomster av den i Mälaren lite ovanligare undervattensväxten bandnate.

Mälarens vatten har en tydlig brun färg och är näringsrik. Trots att tillförseln av kväve och fosfor till Mälaren har minskat betydligt sedan 60-talet är stora delar av Mälaren fortfarande att betrakta som näringsrikare än vad som är naturligt. Detta leder bland annat till att det tidvis förekommer mycket stora volymer växtplankton i delar av Mälaren. De tjocka och täta vassbälten som kantar mycket av Mälarens stränder är också ett resultat av höga näringshalter, men hur djupt vassarna breder ut sig styrs främst av förändringar i vattenståndet (djupare utbredning ju lägre vårvattenstånd) vilket i sig avgörs av hur Mälarens reglering ser ut.

Vattnet i reservatet ingår i vattenförekomsten Mälaren-Gisselfjärden och provtas regelbundet. Provtagningen i vattenförekomsten samordnas av Mälarens vattenvårdsförbund. Senaste klassning i VISS (Vatten Information I Sverige) har uppgifter om makrofyter (2011, måttlig status), Växtplankton (2018, dålig status näringspåverkan, dock högt artantal) och vattenkemi (näringsämnen 2017 och 2018, god status, ljusförhållanden måttlig).

Mälarens reglering sker enligt en vattendom från 1966, som eftersträvar en så jämn vattennivå som möjligt. Detta har bl. a. inneburit att översvämningarna blivit mindre under vårarna vilket har haft stor negativ betydelse för både växt- och djurliv runt sjön, inte minst för fisk, fåglar och groddjur. Ett exempel är att vassarna tenderar att breda ut sig och gäddleken, som är beroende av översvämmade strandängar med vårvarmt vatten, försämrats. Inför ombyggnationen av slussen i Stockholm har en ny vattendom tagits fram som bestämmer regleringen av Mälarens vattennivåer, vilket även kommer påverka vattenregimen i reservatet.

*Skötselområde 3A: Vy över en del av de stora öppna vattenytorna i Mälaren som ingår i skötselområdet. I bakgrunden syns några av de mindre öarna som utgör Kungsbergsskären.
Foto: Markus Forsberg.*

Bevarandemål

Vattenkvaliteten eftersträvas vara god i enlighet med EU's ramdirektiv för vatten.

Vattenområdet ska kunna fungera som livsmiljö och rast- och födosöksområde för fågel, speciellt för andfåglar.

Vissa vassområden ska erbjuda lämpliga häcknings- och födosöksmiljöer för vassgynnade fåglar. Vassar som gränsar till betesmark ska i betydande avsnitt erbjuda en skyddande blå bård i grundområdet på landsidan för att bland annat gynna fiskrekryteringen.

En naturlig artsammansättning och avsaknaden av främmande arter som utgör ett hot mot den biologiska mångfalden eftersträvas.

Skötselåtgärder

I huvudsak får vassarna utvecklas genom sin naturliga dynamik. Vissa insatser kan bli aktuella för att gynna blå bård.

Genomföra undersökningar för att lokalisera viktiga rekryteringsområden för fisk samt för att ge ett bättre underlag om habitatkvalitet och fiskbeståndens status.

Olika åtgärder som gynnar föryngring av fisk kan bli aktuella.

Skötselområde 3b: Mindre öar och skär (ca 4 ha)

Beskrivning

Inom reservatet finns drygt 10 mindre öar och skär av lite olika karaktär. De flesta är trädbevuxna med tall och olika lövträd. Flertalet av de mindre skären har sparsamt

med vegetation och buskar. De mindre skären är bra fågellokaler för häckning. Här finns flera häckande fågelarter, såsom fisktärnor, skrattmåsar och gråtrut. Kungsbergsskären är en liten grupp med små öar och skär som ligger centralt i Norr fjärden och utgör en egen liten insjöskärgård. Kring de öar och stränder i anslutning till den större farleden finns en påverkan av erosion från större fartyg.

Skötselområde 3B: Den västra ön av Kungsbergsskären. Ön är bevuxen med företrädesvis trivial löv med inslag av äldre ädellöv och tall. Framför ön syns några av de kala fågelskären där tärnor och måsfåglar häckar. Foto: Markus Forsberg

Bevarandemål

De öar och skär som ingår i skötselområdet ska erbjuda goda möjligheter för andfåglar och kolonihäckande måsar, trutar och tärnor att genomföra sin häckning.

Skötselåtgärder

Frihuggning av skyddsvärda träd på de trädbevuxna mindre öarna.
Röjning vid behov av igenväxande sly på skären.

Friluftsliv

Beskrivning

Särskilda upplevelser i området är den mosaik av olika lövskogar, den rikliga förekomsten av olika bärande buskar, öppna ytor, intensiv fågelsång på våren, fina utsiktplatser utöver Mälaren och tydliga tecken på hamlade ädellövträd.

Exempel på aktiviteter som förekommer i området är vandring, båtliv, kanoting, bad, botanisering och fågelskådning. På Segersön finns en markerad rundslinga (ca 4 km) som går runt hela ön där man kan uppleva de variationsrika lövskogsmiljöerna, utsikt över både öppna betesmarker och vyer över Mälaren. Det finns även en besöksbrygga i nordväst, som anlades 2022. Vid norra spetsen på ön Skåningsholmen finns en välbesökt naturlig båtangörningsplats och bra badklippor.

Reservatet nås sommartid endast med egen båt, kanot eller andra vattenfarkoster. På vintern kan man vid säkert isläge nå reservatet med skidor, skridskor eller till fots. Ingen organiserad turtrafik passerar området. Området är i dagläget måttligt besökt och besöks främst under sommarhalvåret.

Reservatets värden för friluftslivet ska fortsätta utvecklas genom att området görs mer lättillgängligt. Främst genom iordningställande av olika besöksanordningar som underlättar för besökare i form av ex. övernattningsmöjligheter i vindskydd och platsanvisning för tält, i/ur-stigningsmöjlighet med kanot, dass, grillplats och rastbord.

För friluftslivet är det även positivt att stora delar av öarna i denna del av Mälaren ingår i olika naturreservat. Segersöns naturreservat bidrar till att bilda en helhet tillsammans med naturreservatet vid Ängsö och Ridö-Sundbyholmsarkipelagen.

Bevarandemål

Information om området, dess värden och deras bevarande tas fram, sprids samt hålls aktuell.

Delar av området ska vara lätt att besöka och reservatet ska ha god tillgänglighet som motsvarar målklass 2 enligt besöksklassning 2021.

Markerade leder och anordningar ska nå fina målpunkter och fågelrik lövskogar samt underlätta aktiviteter som vandring, botanisering och fågelskådning.

I huvudsak ska utvecklingen av friluftslivet ske kring tre olika besökspunkter:

- Segersön, Besöksbryggan/Plogarna. Härifrån ska man kunna gå i land från båt eller kanot för bad, fika och att njuta av vacker natur. Vid vindskyddet ska besökare kunna fika, grilla och även ha möjlighet att övernatta.
- Segersön, vandringsled ön runt. För den som vill se mer av reservatet ska man kunna gå en rundslinga runt hela ön och uppleva de variationsrika lövskogsmiljöerna och med utsikt över både öppna betesmarker och vyer över Mälaren. Även kortare delsträckor ska erbjudas.
- Skåningsholmen, Norra. Här ska man kunna gå i land från båt eller kanot för bad, fika samt möjlighet att uppleva de öppna vyerna över sjön. Vid rastplatsen på utsiktsberget ska besökare kunna fika och njuta av vyerna.

Olika besöksanordningar ställs i ordning för att underlätta för besökare i form av till exempel i/ur-stigningsplatser för kanot, dass, vindskydd, eldstad, vedskjul, vandringsled och rastbord.

Vissa av anordningarna stängslas bort från betesdjuren i området för att underlätta tillgängligheten.

Alla anordningar hålls i gott skick.

Gränsmarkeringarna i området ska vara i gott skick.

Skötselåtgärder

Information

- Framtagande, uppsättning och underhåll av informationsskyltar, hänvisningsskyltar och skyltar för besökare vid besökspunkterna.
- Framtagande och spridning av informationsmaterial i digital och/eller tryckt form.

Bryggor, anordningar och leder

- Underhåll av befintlig besöksbrygga vid besökspunkt Besöksbryggan/Plogarna.
- Anläggning och underhåll av anordningar till besökspunkt Besöksbryggan/Plogarna i form av dass, i/ur-stigning för kanot, vindskydd, plats för uppsättning av tält, eldstad, vedskjul och bänkbord. Uppskyltning av förslag på naturliga badställen.
- Anläggning och underhåll av anordningar till besökspunkt Skåningsholmen Norra i form av dass, i/ur-stigningsplats för kanot och rastbord. Röjning, uppmärkning och underhåll av vandringsled till rastbord vid utsiktsberget.
- Uppförande och underhåll av stängsel (gärdesgård), inkl stängselgenomgångar, runt besökspunkterna. Regelbunden röjning av de bortstängslade ytorna under växtsäsongen.
- Röjning, underhåll och utveckling av befintlig vandringsled på huvudön Segersön. Uppförande och underhåll av rastbord och/eller sittbänkar utmed leden.
- Regelbunden skötsel av dassen samt påfyllning av ved vid vedskjulet.

Gränser

- Utmärkning och underhåll av naturreservatets gränser.

Jakt och fiske

Inom reservatet finns ett upplåtet arrende för jakt (dnr: 4819-2017) och ett arrende för yrkesfiske (dnr: 1030-2022). Det finns även ett arrende för fritidsfiske (dnr: 1650-2017), upplåtelsen omfattar inte ensamrätt till fritidsfiske och för allmänhetens fritidsfiske gäller därför samma fiskeregler som för Mälaren i övrigt.

Byggnader, anläggningar och tomtmark

Det finns inga byggnader inom reservatsfastigheterna Kungsberg 1:4 och 2:3 som ingår i fastighetsförvaltningen av reservatet.

På huvudön Segersön finns det inom reservatsfastigheten en bastubyggnad samt en anläggning i form av en brygga (västra bryggan). Dessa sköts och disponeras av gemensamhetsanläggningen Kungsberg Ga:1 sektion 1. Inom denna sektion har inte

reservatsfastigheten några andelar. Det finns även en brygga (östra bryggan) med tillhörande ytor samt körväg upp till fritidshusen som sköts och disponeras av Kungsberg Ga:1 sektion 2. Inom denna sektion har reservatsfastigheten 1 av 4 andelar.

På ön Skåningsholmen finns tre byggnader samt fyra bryggor som ligger inom reservatsfastigheten. Samtliga är fastighetstillbehör till de tre fastigheterna Kungsberg 2:7-2:9 och sköts och nyttjas av respektive fastighetsägare.

Utmed farleden i norra änden av reservatet har Sjöfartsverket två sjömärken/kummel samt en fyr, för dessa finns två lägenhetsarrenden (dnr 4221-2023, 4215-2024).

På huvudön Segersön finns det inom reservatsfastigheten tre partiella nyttjanderätter (dnr 3241-2021, 3243-2021 och 3244-2021) för ägarna till fastigheterna Kungsberg 2:4-2:6. Rättigheterna innefattar endast att hålla vissa gräsytor öppna genom klippning och slyröjning, i övrigt är ytorna allemansrättsligt tillgängliga.

UPPFÖLJNING

Uppföljning av skötselåtgärder

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av genomförda skötselåtgärder sker i slutet på varje år, de år då åtgärder genomförts. Uppföljningen ska sedan ligga till grund för eventuell omprövning av skötselplanen.

Uppföljning av bevarandemål

Ett tredje dokument ska tas fram i samband med uppföljningen av naturreservatet. Dokumentet är en uppföljningsplan med målandikatorer för de olika bevarandemålen. Uppföljningen av bevarandemål sker i enlighet med instruktioner från Naturvårdsverket.

Kostnader och finansiering

Skötselåtgärder och uppföljning bekostas av Naturvårdsverkets anslag för skötsel av skyddad natur.

Sammanfattning och prioritering av skötselåtgärder

Skötselåtgärd	Prioritet	Mål med åtgärden	Tidpunkt	Plats	Frekvens
Bete	1	Välhävddad gräsmark, betespåverkade bryn och skogar	1 maj-31 okt	Skötselområde 1A-1D, 2A-2C (Segersön)	Årligen
Restaurera fram betesmark och betespåverkade skogar samt ordna beteslogistik med djurkaj, stängling etc	2	Välhävddad gräsmark, betespåverkade skogar	Inom 10 år	Skötselområde 1A, 1D, 2B och 2C (Skåningsholmen)	Engångsåtgärd
Bete av restaurerade marker	2	Välhävddad gräsmark, betespåverkade skogar	1 maj-31 okt	Skötselområde 1A, 1D, 2B och 2C (Skåningsholmen)	Årligen efter ev restaurering
Underhåll av stängsel inkl grindar	1	Välhävddad gräsmark, betespåverkade bryn och skogar	Årligen	Segersön och ev Skåningsholmen	Underhåll vid behov. Årlig röjning
Betesplanering och fällindelning	2	Välhävddad gräsmark, betespåverkade bryn och skogar	Återkommande	Segersön och ev Skåningsholmen	Vid behov
Betesputsning och tuvfräsning	1	Gräsmark fri från höga tuvor	Skiftet aug/sep	Skötselområde 1A och 1B	Vid behov
Lämna vegetationsytor till strandängsfåglar	2	Förbättra möjligheterna för framgångsrik häckning	Vid betesputsning	Skötselområde 1B	Årligen
Tillskapa/förstärka blå bård	2	Tillskapa värdefull miljö för fisk och fågel	Vid betesputsning	Skötselområde 1B och 3A	Vid behov
Röjning av igenväxningsvegetation	1	Minska igenväxning	Aug/sep	Skötselområde 1A-1F, 2A-2C och 3B	Vid behov
Frihuggning skydds-värda träd inkl gamla lindar	1	Förbättra levnads-betingelserna för träden och dess arter	Återkommande	Skötselområde 1C, 1D, 2A-2C	Vid behov
Föryngring av blivande skyddsvärda träd	2		Återkommande	Skötselområde 1C, 1D, 2A-2C	Vid behov

Skötselåtgärd	Prioritet	Mål med åtgärden	Tidpunkt	Plats	Frekvens
Veteranisering av lövträd	2	Långsiktigt gynna vedlevande insekter allmänt och lindlevande insekter specifikt	Återkommande	Skötselområde 1C, 1D, 2A-2C	Vid behov
Kronreducering och/eller borttagning av stora mistelangrepp på skyddsvärda träd och gamla lindar	2	Förlänga livslängden för träden och därmed livsmiljöerna som de utgör	Återkommande	Skötselområde 1C, 1D, 2A-2C	Vid behov
Plockhuggning, ringbarkning	1		Återkommande	Skötselområde 1D, 2A-2C	Vid behov
Gallra fram huvudstammar av lind i täta lindbestånd	2	Långsiktigt skapa värdefulla lindsubstrat genom att gynna grova stammar med grov bark	Återkommande	Skötselområde 1D, 2A-2C	Vid behov
Etablera och utveckla brynmiljöer	1		Återkommande	Skötselområde 1C	Vid behov
Ta fram en hamlingsplan	1	Kontinuerlig hamling för att skapa långsiktigt värdefulla substrat	Inom 2 år	Skötselområde 1A, 1C-1D och 2A	Engångsåtgärd
Nyhamling, återhamling samt restaureringshamling	1	Långsiktigt gynna vedlevande insekter allmänt och lindlevande insekter specifikt. Kortsiktigt skapar klippta lindgrenar viktiga substrat	Vart 5:e år	Skötselområde 1A, 1C-1D och 2A	Återkommande, enligt hamlingsplan
Tillskapa död ved (stående, liggande, faunadepåer inkl yngelmateriel för lindlevande skalbaggar)	1	Kort- och långsiktigt gynna olika vedlevande arter	Återkommande	Skötselområde 1C-1D och 2A-2C	Återkommande
Restaureringsbeskrivning av äppel- och päronträd	1	Gynna kulturhistoria och arter kopplat till fruktträd	Inom 2 år	Skötselområde 1E	Engångsinsats, enligt befintlig trädvårdsplan
Underhållsbeskrivning, föryngring och ympning	1		Återkommande	Skötselområde 1E	Enligt befintlig trädvårdsplan
Röjning av yngre gran	2	Förhindra att granen breder ut sig	Återkommande	Skötselområde 1C-1D och 2A-2C	Vid behov.
Framtagande av informationsmaterial	1	Ökad tillgänglighet	Inom 3 år		Engångsåtgärd, ajourhållning vid behov

Skötselåtgärd	Prioritet	Mål med åtgärden	Tidpunkt	Plats	Frekvens
Framtagande, uppsättning och underhåll av infoskyltar och hänvisningsskyltar	1	Ökad tillgänglighet	Inom 3 år		Engångsåtgärd, ajouhållning och underhåll vid behov
Underhåll av befintlig besöksbrygga	1	Ökad tillgänglighet	Vid behov	NV-sidan av Segersön	Vid behov
Anläggning och underhåll av besökspunkt ”Bryggan/Plogarna”	1	Ökad tillgänglighet	Inom 5 år	Norra delen av Segersön	Engångsåtgärd underhåll vid behov
Anläggning och underhåll av besökspunkt ”Skåningsholmen Norra”	1	Ökad tillgänglighet	Inom 10 år	Norra delen av Skåningsholmen	Engångsåtgärd underhåll vid behov
Uppförande och underhåll av stängsel (gårdesgård) inkl grindar	1	Ökad tillgänglighet	Inom 10 år	Vid besökspunkterna	Engångsåtgärd ,underhåll vid behov
Påfyllning av ved i vedskjulet,	1	Ökad tillgänglighet	Årligen	Bryggan	Regelbundet under året
Skötsel av dass	1	Ökad tillgänglighet	Årligen	Bryggan och Norra delen av Skåningsholmen	Regelbundet under året
Röjning av vegetation inom borthägnade ytor	1	Ökad tillgänglighet	Årligen	Vid besökspunkterna	Återkommande under växtsäsong
Uppförande och underhåll av rastbord och sittbänkar	1	Ökad tillgänglighet	Inom 5 år	Utmed leder och vid besökspunkter	Engångsåtgärd samt vid behov. Underhåll vid behov
Röjning, underhåll och utveckling av befintlig rundslinga	1	Ökad tillgänglighet	Regelbundet	På Segersön	Återkommande, årlig röjning
Underhåll av gränsmarkeringar	1	Ökad tillgänglighet	Återkommande	Reservatets gränser	Underhåll vid behov
Undersökning för lokalisering av viktiga rekryteringsområden för fisk	2	Kunskapsuppbyggnad	Inom 10 år	Skötselområde 3A	
Åtgärder som gynnar förnygring av fisk	2		Inom 10 år	Skötselområde 3A	

Skötselåtgärd	Prioritet	Mål med åtgärden	Tidpunkt	Plats	Frekvens
Inventering av lindlevande insekter och förekomst av linddyna samt mistelangrepp som missgynnar gamla lindar	1	Kunskapsuppbyggnad för ÅGP Skalbaggas på gamla lindar	Inom 5 år	På Segersön	Engångsåtgärd samt vid behov
Inventering av eklevande insekter, pollinatörer och makrofyter	2	Kunskapsuppbyggnad	Inom 10 år	På Segersön	Engångsåtgärd samt vid behov
Uppföljning av kärlväxter utmed befintliga transekter	1	Uppföljning	Vart 8:e år	På Segersön	Återkommande
Uppföljning av skötselåtgärder	1	Uppföljning	Efter åtgärd	Hela reservatet	Efter åtgärd
Uppföljning av bevarandemål	1	Följa statusen för skilda populationer	Löpande	Hela reservatet	Vart 6/12/24:e år

Källförteckning

Adoxa Naturvård. 2008 och 2016. Segersön, kärlväxtinventering. Uppföljning med Natura 2000-metoden.

Carlsson Leif. Inventering av fågellivet, främst dubbeltrast.

Ehnström Bengt. 1992. Inspektion av Entomologiska värden på Segersön, Strängnäs kommun.

Havs och Vattenmyndigheten. 2024. Utdrag ur databasen VISS (Vatteninformationssystem Sverige).

Objekt Mälaren-Gisselfjärden, WA58220982.

Lantmäteriet. *Ekonomiska kartan över Sverige*. Kartlagd år 1950. Digital utgåva.

Lantmäteriet. *Häradskarta*. Kartlagd åren 1898-99. Digital utgåva.

Lantmäteriet, 2021. *Fastighetsutredning Segersöns naturreservat*.

Länsstyrelsen i Södermanlands län. 2019. Bevarandeplan för Segersöns Natura2000-område.

Dnr: 511-8912-2019.

Länsstyrelsen i Södermanlands län. Program för bevarande av natur- och kulturmiljövärden i odlingslandskap. 1993/95.

Länsstyrelsen i Södermanlands län. 1991. Sörmlands natur, Naturvårdsplan. Objekt nr. 86-4 (klass I högsta värde).

Länsstyrelsen i Södermanlands län. Ängs- och betesmarksinventeringen, 2002-2004. Utdrag ur databasen TUVÅ. 2005.

Länsstyrelsen i Södermanlands län. Ängs- och hagmarker i Södermanlands län. 1992.

Naturvårdsverket. 2006. Åtgärdsprogram för skalbaggar på skogslind. Rapport 5552.

Naturvårdsverket. 2018. Uppdaterad åtgärdestabell för skalbaggar på gammal lind 2017-2021.

Sellberg Rickard. 2003. Naturvärdesbedömning, Segersön.

Skogsstyrelsen. 2003. Nyckelbiotopsinventeringen.

SLU Artdatabanken. Rödlistade arter i Sverige 2020, SLU, Uppsala. Utdrag ur databasen Artportalen juni 2024.

Sveriges Geologiska undersökning. 1986. Jordartskartan. Digital utgåva.

Sveriges Geologiska undersökning. 1985. Berggrundskartan. Digital utgåva.

TrädTjejerna AB. 2022. Trädvårdsplan och inventering på Segersön. Opublicerad Länsstyrelse rapport.

Bilagor

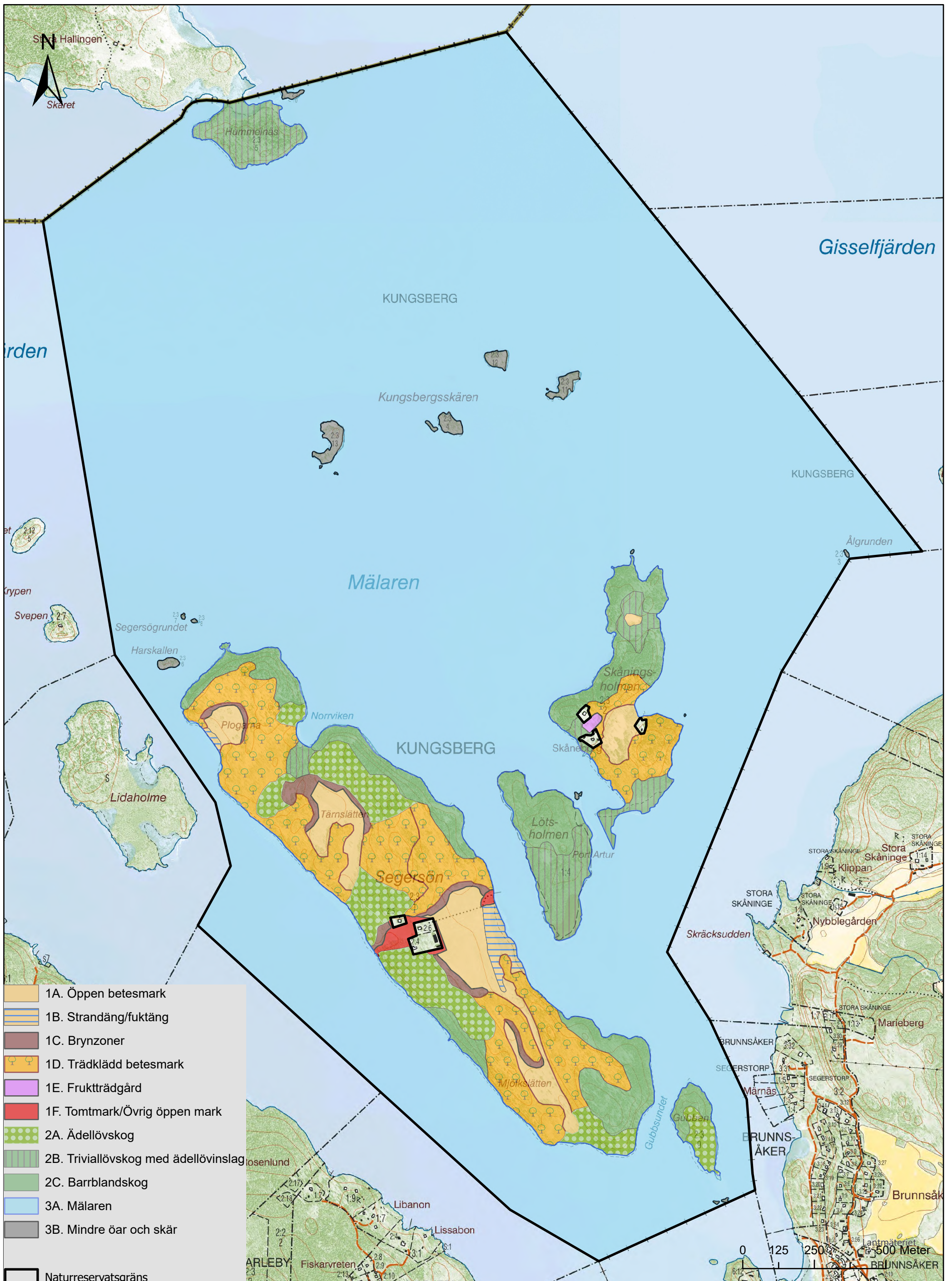
2.1. Skötselplanekarta- Översiktskarta

2.2. Skötselplanekarta- Detaljkarta

2.3. Friluftslivskarta

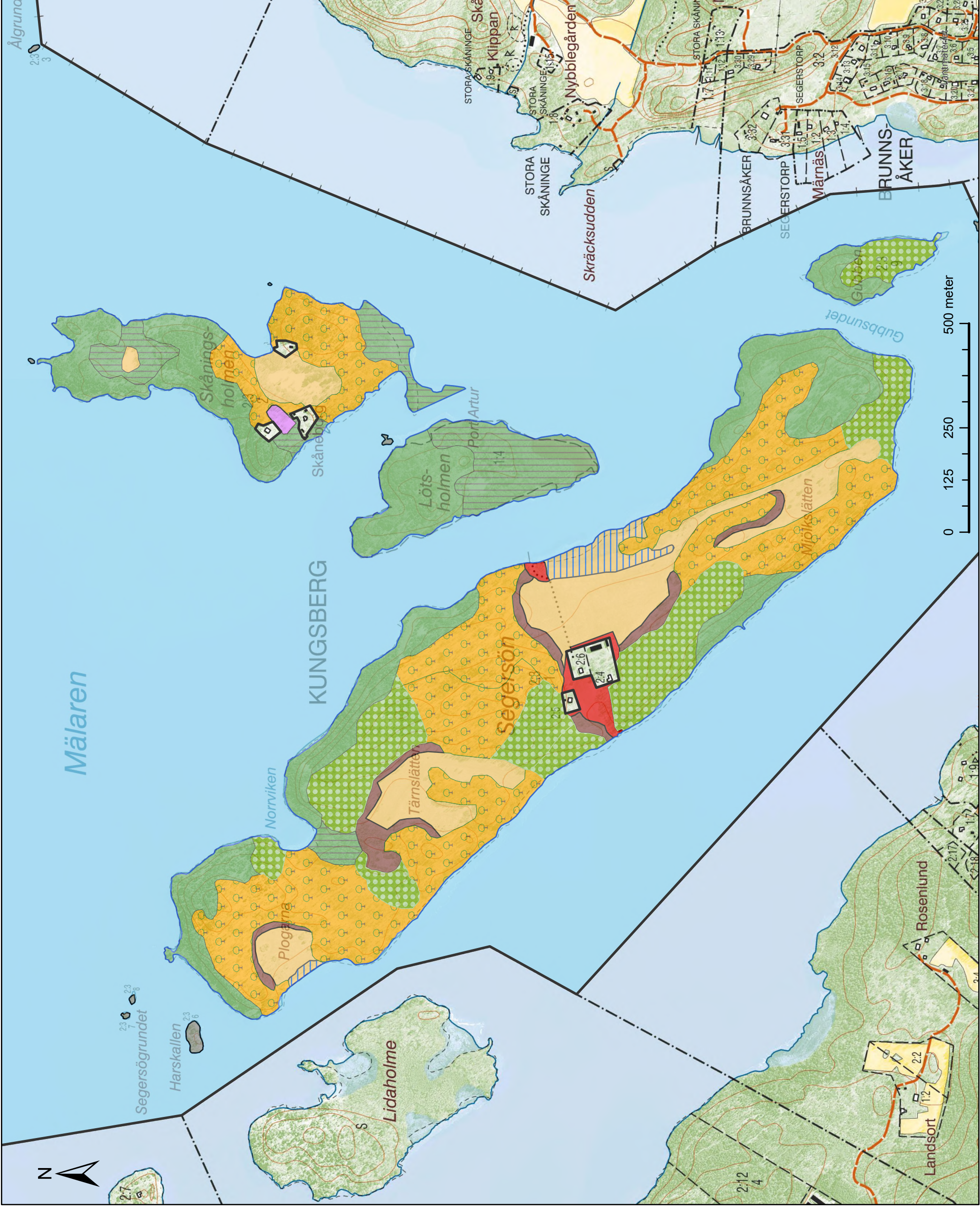
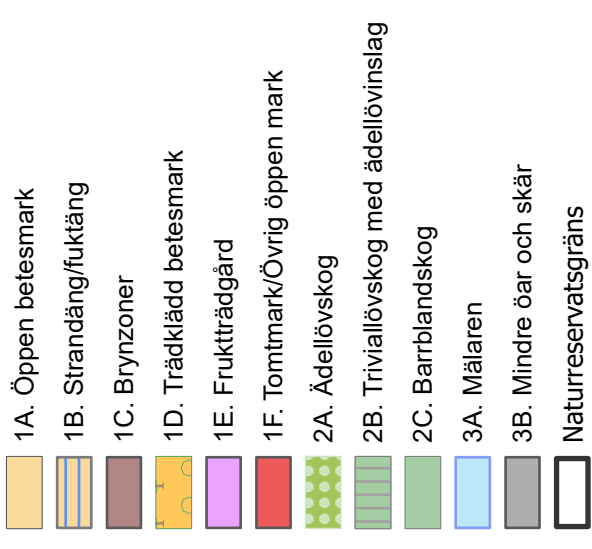
2.4. Artlista

Skötselplanekarta

Skötselplanekarta

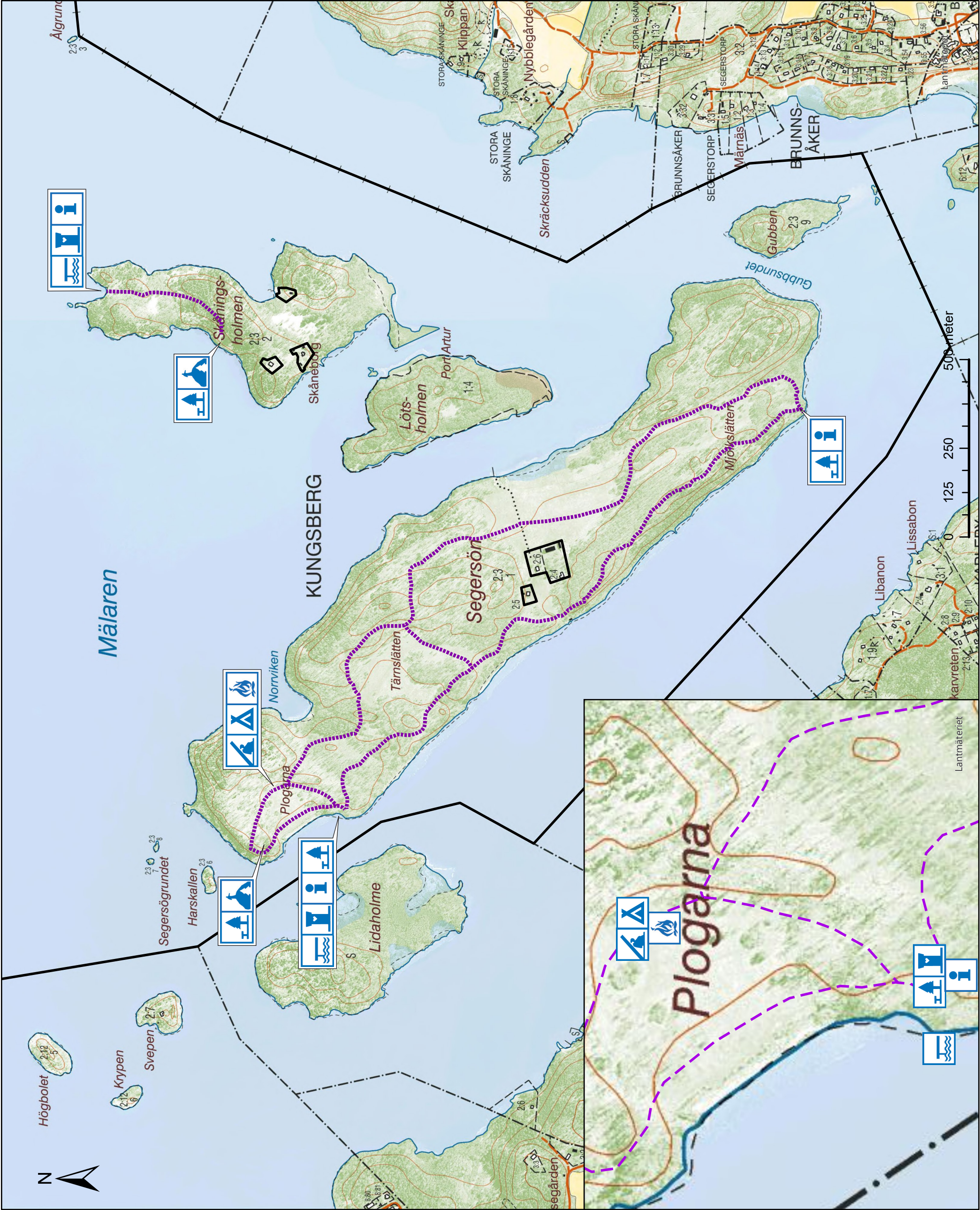
Bilaga 2.2. Detaljkarta
Länsstyrelsens beslut
om Segersöns
naturresevat.
Dnr 6773-2022,
2024-12-09

Friluftslivskarta

Bilaga 2.3. Friluftsliv
Länsstyrelsens beslut
om Segersöns
naturreservat.
Dnr 6773-2022,
2024-12-09

-
- Besöksbrygga/Naturhamn
- Dass
- Informationstavla
- Rastplats med eldstad
- Bänkbord
- Tältplats
- Utsikt
- Vindskydd
- Markerad led
- Naturreservatsgräns

LÄNSSTYRELSEN
Södermanlands län

Tabell som visar ett urval av naturvårdsintressanta arter som registrerats inom Segersöns naturreservat de senaste 50 åren. Artfynden i tabellen bygger på utdrag ur databasen Artportalen juli 2021 samt på artfynd från inventeringar som finns angivna i källförteckningen. Rödlistekategorierna följer SLU ArtDatabanken 2020. Rödlistade arter i Sverige 2020. NT = nära hotad, VU = sårbar, EN = starkt hotad, CR = kritiskt hotad. S = signalart enligt Skogsstyrelsen. N2000 = art som ingår i EU:s art- eller habitatdirektiv. ÅGP = art som ingår i något av Naturvårdsverkets åtgärdsprogram för hotade arter. ÄoB = ängs- och betesmarksarter. Reg. rödl. = Regionalt rödlistade enligt Rydberg & Wanntorp 2001.

Organism -grupp	Svenskt namn	Vetenskapligt namn	Kategori	Notering (förekomst, lokal mm)
Däggdjur	bäver	<i>Castor fiber</i>	N2000	
Fisk	asp	<i>Leuciscus aspius</i>	NT	
Fjärilar	vitfläkat nejlikfly	<i>Hadena albimacula</i>	NT	
Fjärilar	humlerotfjäril	<i>Hepialus humuli</i>	NT	
Fjärilar	vasspetsad sikelvinge	<i>Sabra harpagula</i>	NT	
Fjärilar	almsnabbvinge	<i>Satyrrium w-album</i>	NT	
Fåglar	drillsnäppa	<i>Actitis hypoleucos</i>	NT	
Fåglar	trastsångare	<i>Acrocephalus arundinaceus</i>	NT	
Fåglar	skrattnås	<i>Chroicocephalus ridibundus</i>	NT	
Fåglar	grönfink	<i>Chloris chloris</i>	EN	
Fåglar	brun kärrhök	<i>Circus aeruginosus</i>	N2000	
Fåglar	mindre hackspett	<i>Dryobates minor</i>	NT	
Fåglar	spillkråka	<i>Dryocopus martius</i>	NT, N2000	
Fåglar	trana	<i>Grus grus</i>	N2000	
Fåglar	strandkata	<i>Haematopus ostralegus</i>	NT	
Fåglar	havsörn	<i>Haliaeetus albicilla</i>	NT, N2000	
Fåglar	törnskata	<i>Lanius collurio</i>	N2000	
Fåglar	gråtrut	<i>Larus argentatus</i>	VU	
Fåglar	fiskmå	<i>Larus canus</i>	NT	
Fåglar	havstrut	<i>Larus marinus</i>	VU	
Fåglar	fiskgjuse	<i>Pandion haliaetus</i>	N2000	
Fåglar	grönsångare	<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	NT	
Fåglar	entita	<i>Poecila palustris</i>	NT	
Fåglar	buskskvätta	<i>Saxicola rubetra</i>	NT	
Fåglar	fisktärna	<i>Sterna hirundo</i>	N2000	
Fåglar	rödvingetrast	<i>Turdus iliacus</i>	NT	
Fåglar	tofsvipa	<i>Vanellus vanellus</i>	VU	
Kärlväxter	svart trolldruva	<i>Actaea spicata</i>	S	
Kärlväxter	desmeknopp	<i>Adoxa moschatellina</i>	NT, ÄoB	

Organism -grupp	Svenskt namn	Vetenskapligt namn	Kategori	Notering (förekomst, lokal mm)
Kärlväxter	blåsuga	<i>Ajuga pyramidalis</i>	ÄoB	
Kärlväxter	kattfot	<i>Antennaria dioica</i>	ÄoB	
Kärlväxter	gulsippa	<i>Anemone ranunculoides</i>	S	
Kärlväxter	lungrot	<i>Blitum bonus- henricus</i>	VU, ÄoB	
Kärlväxter	månlåsbräken	<i>Botrychium lunaria</i>	NT, ÄoB	
Kärlväxter	darrgräs	<i>Briza media</i>	ÄoB	
Kärlväxter	hässleklocka	<i>Campanula latifolia</i>	ÄoB	
Kärlväxter	stor blåklocka	<i>Campanula persicifolia</i>	ÄoB	
Kärlväxter	tandrot	<i>Cardamine bulbifera</i>	S	
Kärlväxter	lundbräsma	<i>Cardamine impatiens</i>	S	
Kärlväxter	ängsbräsma	<i>Cardamine pratensis</i>	ÄoB	
Kärlväxter	vårstarr	<i>Carex caryophylla</i>	NT, ÄoB	
Kärlväxter	pillerstarr	<i>Carex pilulifera</i>	ÄoB	
Kärlväxter	brudborste	<i>Cirsium heterophyllum</i>	ÄoB	
Kärlväxter	klasefibbla	<i>Crepis praemorsa</i>	NT, ÄoB	
Kärlväxter	knägräs	<i>Danthonia decumbens</i>	ÄoB	
Kärlväxter	backnejlika	<i>Dianthus deltoides</i>	ÄoB	
Kärlväxter	brudbröd	<i>Filipendula vulgaris</i>	ÄoB	
Kärlväxter	ask	<i>Fraxinus excelsior</i>	EN	
Kärlväxter	gulmåra	<i>Galium verum</i>	ÄoB	
Kärlväxter	solvända	<i>Helianthemum nummularium</i>	NT, ÄoB	
Kärlväxter	ängshavre	<i>Helictochloa pratensis</i>	ÄoB	
Kärlväxter	blåsippa	<i>Hepatica nobilis</i>	S	
Kärlväxter	slätterfibbla	<i>Hypochaeris maculata</i>	NT, ÄoB	
Kärlväxter	vårärt	<i>Lathyrus vernus</i>	S	
Kärlväxter	prästkra	<i>Leucanthemum vulgare</i>	ÄoB	
Kärlväxter	vanlig ängsfryle	<i>Luzula multiflora subsp. multiflora</i>	ÄoB	
Kärlväxter	ormbär	<i>Paris quadrifolia</i>	S	
Kärlväxter	flentimotej	<i>Phleum phleoides</i>	NT, ÄoB	
Kärlväxter	bockrot	<i>Pimpinella saxifraga</i>	ÄoB	
Kärlväxter	rödkämpar	<i>Plantago media</i>	ÄoB	
Kärlväxter	nattviol	<i>Platanthera bifolia</i>	ÄoB	
Kärlväxter	grönvit nattviol	<i>Platanthera chlorantha</i>	ÄoB	

Organism-grupp	Svenskt namn	Vetenskapligt namn	Kategori	Notering (förekomst, lokal mm)
Kärlväxter	storrams	<i>Polygonatum multiflorum</i>	S	
Kärlväxter	bandnate	<i>Potamogeton compressus</i>	VU	
Kärlväxter	blodrot	<i>Potentilla erecta</i>	ÄoB	
Kärlväxter	backsippa	<i>Pulsatilla vulgaris</i>	VU	
Kärlväxter	vanlig backsmörblomma	<i>Ranunculus polyanthemos</i> subsp. <i>polyanthemos</i>	NT, ÄoB	
Kärlväxter	pilblad	<i>Sagittaria sagittifolia</i>	NT	
Kärlväxter	sårläka	<i>Sanicula europaea</i>	S	
Kärlväxter	gul fetknopp	<i>Sedum acre</i>	ÄoB	
Kärlväxter	liten fetknopp	<i>Sedum annuum</i>	ÄoB	
Kärlväxter	kantig fetknopp	<i>Sedum sexangulare</i>	ÄoB	
Kärlväxter	ängsskära	<i>Serratula tinctoria</i>	NT	
Kärlväxter	ängsvädd	<i>Succisa pratensis</i>	ÄoB	
Kärlväxter	gullklöver	<i>Trifolium aureum</i>	NT	
Kärlväxter	skogsalm	<i>Ulmus glabra</i>	CR	
Kärlväxter	underviol	<i>Viola mirabilis</i>	S	
Kärlväxter	strandviol	<i>Viola stagnina</i>	VU	
Lavar	rostfläck	<i>Arthonia vinosa</i>	S	
Lavar	rosa lundlav	<i>Bacidia rosella</i>	VU	
Lavar	lönnlav	<i>Bacidia rubella</i>	S	
Lavar	gulpudrad spiklav	<i>Calicium adpersum</i>	S	
Lavar	skuggorangelav	<i>Caloplaca lucifuga</i>	NT	
Lavar	kornig nållav	<i>Chaenotheca chlorella</i>	S	
Lavar	brun nållav	<i>Chaenotheca phaeocephala</i>	S	
Lavar	gul dropplav	<i>Cliostomum corrugatum</i>	NT	
Lavar	grå skärelav	<i>Dendrographa decolorans</i>	S	
Lavar	ekpricklav	<i>Inoderma byssaceum</i>	VU	
Lavar	gammelekslav	<i>Lecanographa amylacea</i>	NT	
Lavar	grynig filtlav	<i>Peltigera collina</i>	NT	
Lavar	hjälmbroslav	<i>Ramalina baltica</i>	NT	
Lavar	dvärgtufs	<i>Scytinium teretiusculum</i>	S	
Mossor	fällmossa	<i>Antitrichia curtipendula</i>	S	

Organism-grupp	Svenskt namn	Vetenskapligt namn	Kategori	Notering (förekomst, lokal mm)
Mossor	guldlockmossa	<i>Homalothecium sericeum</i>	S	
Mossor	stubbspretmossa	<i>Herzogiella seligeri</i>	S	
Mossor	trädporella	<i>Porella platyphylla</i>	S	
Rundmunnar	flodnejonöga	<i>Lampetra fluviatilis</i>	ÅGP	
Skalbaggar	spindelbock	<i>Aegomorphus clavipes</i>	S	
Skalbaggar	gulbent kamklobagge	<i>Allecula morio</i>	NT	
Skalbaggar	prydnadsbock	<i>Anaglyptus mysticus</i>	NT	
Skalbaggar	myskbock	<i>Aromia moschata</i>	S	
Skalbaggar	platt gångbagge	<i>Cerylon deplanatum</i>	NT	
Skalbaggar	lindfläckbock	<i>Chlorophorus herbstii</i>	VU, ÅGP	
Skalbaggar	hålträdsknäppare	<i>Crepidophorus mutilatus</i>	VU	
Skalbaggar	alpraktbagge	<i>Dicerca alni</i>	NT	
Skalbaggar	enfärgad brandsvampbagge	<i>Diplocoelus fagi</i>	NT, ÅGP	
Skalbaggar		<i>Dorcatoma chrysomelina</i>	S	
Skalbaggar	lindplattbagge	<i>Laemophloeus monilis</i>	VU, ÅGP	
Skalbaggar	skulderfläckad gaddbagge	<i>Mordellistena humeralis</i>	NT	
Skalbaggar	gul gaddbagge	<i>Mordellistena neuwaldeggiana</i>	NT	
Skalbaggar	stekelbock	<i>Necydalis major</i>	S	
Skalbaggar	reliktbock	<i>Nothorhina muricata</i>	NT	
Skalbaggar	lindbock	<i>Oplosia cinerea</i>	S	
Skalbaggar	lindvedvivel	<i>Phloeophagus turbatus</i>	NT	
Skalbaggar	lindgrengnagare	<i>Pseudoptilinus fissicollis</i>	EN, ÅGP	
Skalbaggar	aspvedgnagare	<i>Ptilinus fuscus</i>	S	
Skalbaggar	grön aspvedbock	<i>Saperda perforata</i>	NT	
Skalbaggar	noshornsoxe	<i>Sinodendron cylindricum</i>	S	
Skalbaggar	aspbarkborre	<i>Xyleborus cryptographus</i>	S	
Spindeldjur	hålträdslokrypare	<i>Anthrenochernes stellae</i>	NT, ÅGP, N2000	
Storsvampar	jättekamskivling	<i>Amanita ceciliae</i>	NT	
Storsvampar	kandelabersvamp	<i>Artomyces pyxidatus</i>	NT	
Storsvampar	apelticka	<i>Aurantiporus fissilis</i>	VU	
Storsvampar	cinnoberspindling	<i>Cortinarius cinnabarinus</i>	NT	

Organism-grupp	Svenskt namn	Vetenskapligt namn	Kategori	Notering (förekomst, lokal mm)
Storsvampar	blå slemspindling	<i>Cortinarius salor</i>	S	
Storsvampar	vit vaxskivling	<i>Cuphophyllus virgineus s.lat.</i>	S	
Storsvampar	hasselticka	<i>Dichomitus campestris</i>	S	
Storsvampar	stornopping	<i>Entoloma griseocyaneum</i>	NT	
Storsvampar	bolmörtsskivling	<i>Entoloma sinuatum</i>	S	
Storsvampar	oxtungssvamp	<i>Fistulina hepatica</i>	NT	
Storsvampar	veckticka	<i>Flavidoporia pulvinascens</i>	NT	
Storsvampar	korallticka	<i>Grifola frondosa</i>	NT	
Storsvampar	blekticka	<i>Haploporus tuberculosus</i>	NT	
Storsvampar	bleksopp	<i>Hemileccinum impolitum</i>	VU	
Storsvampar	koralltaggsvamp	<i>Hericium coralloides</i>	NT	
Storsvampar	rävticka	<i>Inocutis rheades</i>	S	
Storsvampar	mandelrisk	<i>Lactarius volemus</i>	S	
Storsvampar	hasselsopp	<i>Leccinellum pseudoscabrum</i>	S	
Storsvampar	vit vedfingersvamp	<i>Lentaria epichnoa</i>	NT	
Storsvampar	rostfjällskivling	<i>Lepiota boudieri</i>	S	
Storsvampar	igelkottsröksvamp	<i>Lycoperdon echinatum</i>	S	
Storsvampar	stor aspticka	<i>Phellinus populicola</i>	S	
Storsvampar	granticka	<i>Porodaedalea chrysoloma</i>	NT	
Storsvampar	tallticka	<i>Porodaedalea pini</i>	NT	
Storsvampar	druvfingersvamp	<i>Ramaria botrytis</i>	NT	
Storsvampar	blomkålssvamp	<i>Sparassis crispa</i>	S	
Storsvampar	prakttagg	<i>Steccherinum robustius</i>	EN	
Storsvampar	rutskinn	<i>Xylobolus frustulatus</i>	NT	